

Försättsblad Prov Original

Kurskod	Provkod	Tentamensdatum
0 M 0 7 1 G	1 0 0 0	2 0 1 8 - 0 6 - 0 4
Kursnamn	Omvårdnad GR (B), Ledarskap och organisation av omvårdnad...	
Provnamn	Individuell skriftlig tentamen	
Ort	Östersund	
Termin	V18	
Ämne	Omvårdnad	

Avdelningen för omvårdnad
Mittuniversitetet
Sundsvall/Östersund

ORDINARIE TENTAMEN

Skriftlig individuell tentamen 3,0 HP

Sjuksköterskeprogrammet 180 hp.
Ledarskap och organisation av omvårdnadsarbete 7,5 hp, OM071G
VT18.

Maxpoäng: 40 poäng

Betygsgränser: 95 % = 38 -40p = A - Framstående
85 % = 34- 37,5p = B - Mycket bra
75 % = 30-33,5 p = C - Bra
70 % = 28-29,5p = D - Tillfredsställande
65 % = 26-27,5 p= E – Tillräckligt - Godkänd
< 65 % = ≤ 25,5p = Fx och F, underkänd. Ny tentamen krävs.

Poäng: _____ Betyg: _____

Datum: 2018-06-04

Skrivtid: 5 timmar

Antal sidor: 12 sidor inklusive detta blad

Hjälpmedel: Inga

OBS! Skriv kodnummer och svaren på tentamensformuläret!

Lycka till!

Kursansvarig lärare:
Ida Östlund, Campus Sundsvall
Johanna Åsengård, Campus Östersund

Anonymitetskod: _____ KOD NR: _____

Du arbetar som sjuksköterska på en vårdavdelning med 12 vårdplatser. Ända sedan du blev anställd har ni haft s.k tvättstuge-schema vilket innebär att ni själva har fått lägga era scheman. Nu har beslut tagits på ledningsnivå att alla vårdavdelningar ska få fasta scheman och ni ska även arbeta varannan helg. Samtidigt ska två sjukskötersketjänster bort från din avdelning. Hur du upplever förändringarnas påverkan på dig kan förklaras genom krav-kontroll-stödmodellen.

1. Förklara krav- kontroll- stödmodellen. (3p)

Anonymitetskod: _____

Platskod: _____

- 2. Hur skulle ovanstående förändringar kunna påverka din organisatoriska och sociala arbetsmiljö utifrån krav- kontroll-stödmodellen? Motivera utifrån var och en av parametrarna i modellen. (1p per motivering, max 3p)**

Krav

Kontroll

Stöd

Anonymitetskod: _____

Platskod: _____

3. Hur tänker du dig att *detta nya sätt att organisera arbetet* skulle kunna påverka vården av patienterna, d v s omvårdnaden, ur din och patienternas synvinkel?

a. Ge en motivering ur ett sjuksköterskeperspektiv? (1p)

b. Ge en motivering ur ett patientperspektiv? (1p)

4. De krav som ställs på arbetsmiljöarbete respektive patientsäkerhetsarbete har stora likheter med varandra. Nämn två (2) likheter mellan *kraven på arbetsmiljöarbete och patientsäkerhetsarbete*. (2p)

5. Som sjuksköterskor arbetar vi i politiskt styrda organisationer. Det kan tyckas vara en lång väg mellan politik och patientsäkerhet, men hur kan politiken påverka patientsäkerheten? Motivera! (1p)

6. Alla förändringar i en organisation riskerar att misslyckas. Vilka mekanismer kan vara inblandade i detta? Sätt kryss i rätt rutor. (0,5p för varje rätt svar, max 2p)

Påstående	Rätt	Fel
Visionen med förändringen har inte kommunicerats tillräckligt från ledningen		
Det tar längre tid och är mer besvärligt än vad man trott att förändra något		
Förändringen svarar inte mot ett behov som medarbetarna har		
Tidiga resultat uteblir		

7. Ett ofta använt verktyg för förändringar/förbättringar inom hälso- och sjukvården är PDSA-cykeln.

- a. Vad betyder förkortningen PDSA? (1p)

Anonymitetskod: _____

Platskod: _____

- b. Beskriv vad som sker i de olika delarna i PDSA-cykeln (1p för varje rätt beskrivning, max 4p)**

8. Till vad kan man använda en Business model canvas? Sätt ett X i rätt ruta (endast ett svar är rätt). (1p)

Hitta gemensamma strategier	
Skapa samsyn i en grupp	
Utveckla sin verksamhet	
Samtliga av ovanstående	

I samband med den ändring av schemaläggning och bemanning som genomförs börjar det gå rykten i arbetsgruppen. Det sägs att er grannavdelning ska bli undantagen från detta och få fortsätta jobba var tredje helg och lägga sitt eget schema. Detta leder till upprörda känslor av orättvisa på din avdelning.

9. Vad heter den typ av konflikt som handlar om hur vi ska fördela något (i det här fallet rättvisa vad gäller schema)? (1p)

Det visar sig dock att detta bara är osanna rykten – alla avdelningar kommer att omfattas av dessa schemaändringar.

10. Vad heter den typ av konflikt som visar sig bero på missförstånd eller felaktig information? (1p).

11. Vad kallas den typ av grupp som liknar ens egen och som vi kan jämföra oss med, dvs er grannavdelning i fallet ovan? (1p)

De föreslagna förändringarna väcker många känslor. Det skrivs insändare i tidningarna som kritiserar förslaget, det hålls demonstrationer i städerna, och i ett antal tidningsartiklar beskrivs hur personalen överväger att lämna organisationen.

12.

- a. Vid en *organisationsförändring* kan en arbetsgrupp hamna i kris. Nämn två (2) ytterligare situationer som kan leda till att en arbetsgrupp hamnar i kris. (0,5p för varje rätt situation, max 1p)

- b. Hur kan denna kris yttra sig i gruppen? Nämn två saker som kan inträffa med en grupp i kris. (1p för varje rätt svar, max 2p)

Mitt i den ansträngande situation som du och dina kollegor befinner sig i har flera personer i arbetsteamet börjat sätta i system att undvika ta ut lunchrast för att kunna gå hem tidigare istället. Du upplever att detta påverkar omvårdnaden av patienterna och ditt eget välmående då din upplevelse är att du verkligen är i behov av den där lite längre återhämtningen mitt i arbetspasset.

13. a. Vilken lag reglerar arbetstiden? (1p)

Anonymitetskod: _____

Platskod: _____

- b. Vilka skyldigheter har arbetsgivaren i ovanstående situation utifrån aktuell lagstiftning? Nämn två (2). (1p för varje rätt svar, max 2p)**

Sommaren börjar och den ordinarie personalen går på semester. De vikarier som börjar arbeta på avdelningen har aldrig jobbat där förut, och har bristande kunskap om verksamheten.

- 14. Utifrån ett situationsanpassat ledarskap, hur kan du tänka dig att ditt ledarskap för denna nybildade grupp ser ut? I ditt svar ska du utgå från dimensionerna uppgiftsinriktat respektive relationsinriktat ledarskap. (2p)**

IVO-fall

Sammanfattning

En patient, som ordineras antibiotika för rosfeber, drabbas av allergisk reaktion på läkemedlet. I patientens psykiatriska journal finns en varning för överkänslighet mot just det läkemedlet. Psykiatrijournalen kan dock inte läsas inom andra verksamheter.

Händelseförlopp

En patient med svullna ben och misstänkt rosfeber på underben söker på akutmottagningen. Där blir patienten av läkare ordinerad antibiotika för rosfeber. Vid hembesök tre dagar senare är patienten svårt medtagen av utslag och andningsproblem. Patienten förs till akutmottagningen, där man noterar utslag över hela kroppen, hög feber och misstänkt allmän sepsis. Man bedömer att patienten drabbats av en allergisk reaktion på läkemedlet. Patienten läggs in, behandlas, förbättras och kan skrivas ut. Anmälan gäller det faktum att patienten i sin psykiatriska journal har en varning för läkemedelsöverkänslighet mot just det läkemedlet som ordinerades på akutmottagningen. Denna varning syns endast i psykiatrijournalen och kan inte läsas av personalen på andra verksamheter.

- 15. Ovanstående är ett autentiskt fall från IVO (Inspektionen för vård och omsorg). Uppenbarligen har vården av patienten brustit under vårdtillfället. Men på vilket sätt?**
- a. Vad är det nedanstående lagstiftning reglerar som gör den tillämplig för att visa på de brister vården haft i samband med vårdtillfället? Motivera! (1p för varje rätt motivering, max 3p). Frågan fortsätter på nästa sida.**

Patientsäkerhetslagen

Anonymitetskod: _____

Platskod: _____

Patientdatalagen

Patientlagen

- b. Ange en (1) ytterligare författning, förutom Hälso- och sjukvårdslagen, som kan vara tillämplig utifrån fallet. För att erhålla poäng på frågan ska den valda författningen vara korrekt motiverad. (2p)

Anonymitetskod: _____

Platskod: _____

- 16. Du arbetar som sjuksköterska på den avdelning där patienten vårdas för sin allergiska reaktion. Som sjuksköterska är du skyldig att skriva en avvikelse på det inträffade. Beskriv processen vid en avvikelshantering från din anmälan till att IVO får ärendet på sitt bord. (5p)**